

60 poslancev za ustavni korak stran od Alojzija Šuštarja

Začetek postopka spreminjanja ustave, da bi se izmaknili sodbi ustavnega sodišča, ki jo kršijo že dve leti, je danes izglasovalo 60 poslancev, proti jih je bilo 22. Za spremembo je glasovalo vseh 52 poslancev vladne koalicije: SMC (35), Desus (11) in SD (6). Za je bilo tudi vseh pet poslancev levice, še tri glasove pa so prispevali napovezani **Alenka Bratušek**, **Mirjam B. Klanjšček** in **Matjaž Hanžek**. Toliko glasov zadošča tudi, da spremenijo ustavo.

Sodba, ki ne velja, ker vladajočim ni všeč

Vladajoči, ki imajo večino v državnem zboru, bi morali od začetka lanskega leta po sodbi ustavnega sodišča osnovni šoli Alojzija Šuštarja, ki je v lasti katoliškega zavoda, za obvezni državni program že plačevati vse stroške in ne le 85 odstotkov tistega, kar prejmejo javne šole. Podobnih šol je še pet, a nekatere so že polno financirane. Ne gre za stroške za dodatne programe (verouk in podobno) in ne za stroške investicij (stavbe), ki jih morajo lastniki zasebnih šol poravnati sami.

Sodbo ustavnega sodišča vladajoča koalicija krši že dve leti, ker se z njo ne strinja.

Enako financiranje bi oblast morala zagotoviti najpozneje do začetka lanskega leta, uzakoniti pa torej že prej. A je večina

v državnem zboru v času, ki jim ga je dalo ustavno sodišče, le trikrat zavrnila predlog opozicijske SDS, da bi to storili.

Finančno gledano, gre za drobiž: v 742.000.000 evrov težkem proračunu za osnovne šole za kakšnih 300.000. A teh nekaj sto tisoč evrov za starše pomeni nepošteno breme (letno, denimo, 600 evrov), ki ga drugi za šolanje svojih otrok ne plačujejo. Javnih osnovnih šol je v državi 700, zasebnih, ki jih sofinancira država, šest.

Kaj zapisati v ustavo?

Da bi razveljavili sodbo ustavnega sodišča je vodja poslanskega kluba SD **Matjaž Han**, ko rok za spremembo zakona še ni potekel, predlagal spremembo ustava, ki zdaj ne loči šol v državni ali cerkveni lasti in staršev, ki se odločijo za ene ali druge šole. V ustavi piše:

„Izobraževanje je svobodno. Osnovnošolsko izobraževanje je obvezno in se financira iz javnih sredstev. Država ustvarja možnosti, da si državljani lahko pridobijo ustrezno izobrazbo.“

Han je v obrazložitvi predloga, da je ustavo nujno spremeniti, zapisal, da je „peterica ustavnih sodnikov“ grobo posegla v sistem osnovnošolskega izobraževanja, z namenom, da bi razkrojilo kakovostno in ideološko neobremenjeno šolstvo, odločitev pa po njegovi oceni na široko odpira vrata za dosego ideoloških in celo političnih ciljev. Han je, da bi onemogočil, kar zahteva ustavno sodišče, predlagal spremembo ustave, ki bi poslej določala:

„Osnovnošolsko izobraževanje je obvezno in se v javnih šolah financira iz javnih sredstev. Pod pogoji in v višini kot to določa zakon, se lahko iz javnih sredstev sofinancirajo tudi zasebne osnovne šole.“

Pred poslanci pa je bil danes predlog, da bi ustavo

spreminjali z besedilom, ki ga je predlagal SMC. Takšnim:

„Izobraževanje je svobodno. Osnovnošolsko izobraževanje je obvezno. Država ustvarja možnosti, da si državljani lahko pridobijo ustrezno izobrazbo. Financiranje javnih šol se zagotavlja iz javnih sredstev. Pod pogoji in na način, kot to določa zakon, se lahko obvezno osnovnošolsko izobraževanje v zasebnih šolah sofinancira iz javnih sredstev.“

Iz razprav:

Primož Hainz (Desus): Problem so sodniki

Foto: DZ/Barbara
Žejavac

“Nekateri nasprotniki menijo, da predlagatelji skušamo zaobiti ustavno odločbo. Poslanke in poslanci seveda na to ne gledamo tako. Mi želimo, da je Ustava popolnoma jasna, nedvoumna. Dosedanji zapis 57. člena namreč omogoča različno interpretacijo vsebine.

Slednje se je pokazalo v dveh nasprotujočih se odločitvah ustavnega sodišča glede enake materije. To pa za nas v Desusu predstavlja velik problem, saj je po naši oceni načeto vprašanje pravne varnosti in s tem načelo zaupanja v pravo.

Ne glede na to, da so se v umestnem obdobju med eno in drugo odločbo ustavnega sodišča spremenile družbene okoliščine, minilo je trinajst let, si v poslanski skupini tudi ne moremo predstavljati zaupanje v varuha ustavne na način, da le ta nebi upošteval svojih lastnih poprejšnjih stališč.”

Tomaž Liseč (SDS): Niso problem sodniki

Foto: DZ/Barbara Žejavac

“Predlagatelji prvega spora pred ustavnim sodiščem so želeli, da vse zasebne šole financira država.

In Ustavno sodišče je takrat reklo: »ne, samo osnovne šole so obvezne, ne moremo sprejeti tega.«

V izogib manipulacijam predlagam, da strokovne službe razdelijo obe odločbi ustavnega sodišča, da ne bo prišlo do manipulacij v primerih, kot smo danes slišali, kako prihaja do kontradiktornosti na ustavnem sodišču.

Ne, spoštovani poslanci, gre za dve popolnoma različni zadevi.”

Matej T Vatovec (Levica): Zasebne šole so nevarne javnim

Foto: DZ/Barbara Žejavac

“V formuli državno financiranje plus šolnina se skriva zelo nevarna past. Past, ki lahko hitro sesuje javno šolstvo.

Namreč polno financiranje zasebne šole lahko z majhnim prispevkom torej šolnino dosegajo nadstandardno izobraževanje, kar dolgoročno vodi v prevlado zasebnega šolstva nad javnim.

Takšno šolstvo pa ni univerzalno dostopno, ampak je selektivno. Selektivno na podlagi premoženja, kar čedalje utrjuje in povečuje razredne delitve.”

Jožef Horvat (NSi): Vas moti, ker so te šole boljše?

Foto: DZ/Barbara
Žejavac

“Mi zahtevamo, in ustavno sodišče zahteva, da mora biti javnoveljavni program enako financiran, ne glede na to, ali je v državni šoli ali je v zasebni šoli. To je reklo ustavno sodišče. Ponavljam prisposodbo. Torej, če nekdo v državni šoli uči poštevanko števila sedem, nekdo v zasebni šoli pa tudi poštevanko števila sedem, in sta oba odlično opravila svoje delo, gre najbrž za princip enako plačilo za enako opravljeno delo. Vi pravite, ne, ne pristanemo na to. In danes je tako, da tisti, ki v državni šoli uči poštevanko števila 7, dobi sto denarnih enot. Tisti, ki pa v zasebni, prav tako odlično opravi svoje delo, pa dobi 85 denarnih enot. Glejte, če je to prav... Ustavno sodišče je reklo, da ni prav. In danes bi pravzaprav morala biti tukaj razprava o resnično brezplačni osnovni šoli, ker osnovno izobraževanje je obvezno in se financira iz javnih sredstev. To, kar se greste danes... Toliko neznank, rešitve, kjer nimate jasnih definicij... V podtonu pa izgleda, da vas res motita dve cerkveni šoli od 272. Šest je zasebnih, štiri na podlagi filozofskih temeljev, dve cerkveni. Najbrž vas to moti. In najbrž zato, ker sta baje zelo dobri in je tam velik naval. In z vašo rešitvijo, vi delate elitizem, razen če boste prepovedali zasebne šole. To smo že poznali in itak se vračamo nazaj, to je dejstvo. Vi boste najbrž prepovedali zasebne šole, ker drugače bo elitizem, ker bodo v zasebnih šolah, ker bo potrebno za pouk plačevati, bodo lahko samo ekonomsko premožnejši, torej ekonomska elita. Če je to vaš cilj, ne vem, če se zavedate kaj pravzaprav počnete. Jaz sem strogo proti spremembi ustave, ker je to sprevržen način

odpravljanja neustavnosti nekega zakona.”